

ТЕХНОЛОГІЯ STEP – ЯК ОСНОВА АДАПТИВНОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Катерина Огніста, к.фіз.вих., доцент
Андрій Огністий к.фіз.вих., доцент

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна*

Вступ. Підготовка студентів – майбутніх фахівців адаптивного спорту за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт» - до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в контексті навчання й тренування з бадмінтону ґрунтується на використанні навчально-методичного ресурсу Shuttle Time University Course Module. Цей модуль, розроблений під егідою Badminton World Federation (BWF), вирізняється високим рівнем практичної орієнтації, доступності та інклюзивності, що відповідає сучасним тенденціям розвитку адаптивного спорту та компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх педагогів і тренерів [1].

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування використання навчально-методичного ресурсу Shuttle Time University Course Module у процесі професійної підготовки студентів спеціальності А7 «Фізична культура і спорт» до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Матеріал і методи дослідження. Застосовано комплекс взаємодоповнювальних методів: теоретичні – аналіз, синтез, узагальнення та систематизація науково-методичної літератури, анкетування студентів щодо рівня їхньої задоволеності опанування технологією STEP. Для опрацювання результатів застосовувався метод математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Програма Shuttle Time University Course Module інтегрована в освітній процес університетської підготовки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка з метою забезпечення студентів системними знаннями щодо методики викладання бадмінтону, основ інклюзивної педагогіки та сучасних підходів до адаптації фізкультурно-спортивних вправ для дітей із різним рівнем фізичного, психомоторного й когнітивного розвитку. Вона спрямована на формування у майбутніх фахівців здатності науково обґрунтовувати власні педагогічні рішення та впроваджувати ефективні стратегії навчання в інклюзивному середовищі.

Особлива увага в програмі приділяється розвитку компетентностей, пов'язаних із проектуванням навчального простору, який відповідає принципам універсального дизайну та забезпечує оптимальні умови для залучення всіх учасників освітнього процесу. Студенти навчаються створювати навчальне середовище, яке є доступним, з урахуванням індивідуальних можливостей дітей, безпечним, відповідно до вимог сучасної спортивної педагогіки, мотивуючим, завдяки варіативності, ігровим формам та адаптивним методам і

педагогічно обґрунтованим, ґрунтуючись на принципах науковості, системності та поетапності формування рухових навичок [2, 3].

У ході опанування змісту програми студенти не лише отримують теоретичні знання, а й набувають практичного досвіду застосування адаптивних підходів, що є надзвичайно важливим у контексті підготовки до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Саме така інтеграція методики Shuttle Time University Course Module забезпечує сформованість у майбутніх педагогів і тренерів професійних умінь, необхідних для ефективної організації інклюзивного та результативного навчально-тренувального процесу з бадмінтону.

Ключовим методичним інструментом програми виступає педагогічна технологія STER, яка є універсальною моделлю адаптації рухових завдань у спорті та фізичній культурі. Її застосування дозволяє оперативно модифікувати структуру занять відповідно до індивідуальних потреб дітей з ООП, що є критично важливим у роботі з представниками різних нозологічних груп. Технологія охоплює чотири взаємопов'язані компоненти [1, 4]:

- S – Space (простір): раціональне використання та зміна просторових параметрів, що впливають на складність рухових дій та безпечність навчання.

- T – Task (завдання): адаптація змісту, темпу, послідовності та рівня складності вправ.

- E – Equipment (обладнання): добір, модифікація або заміна інвентарю відповідно до можливостей учнів.

- P – People (взаємодія): організація комунікації, партнерської та групової роботи, урахування соціально-психологічних аспектів взаємодії.

Використання технології STER забезпечує інклюзивний характер заняття, створює умови для розвитку рухової активності незалежно від рівня функціональних обмежень, а також сприяє підвищенню мотивації дітей до занять бадмінтоном. Такий підхід дозволяє студентам не лише засвоїти теоретичні аспекти адаптивної методики, а й набути практичних умінь щодо застосування універсального дизайну у фізичному вихованні та спорті.

Щоб переконатись в важливості ознайомлення студентів з технологією навчання STER ми провели опитування серед студентів які протягом 2023-2025 років пройшли навчання за міжнародною програмою Shuttle Time University Course Module та отримали підтвердження професійною кваліфікації «Вчитель бадмінтону за програмою Shuttle Time».

Загалом було опитано 118 здобувачів освіти. Результати опитування представлені на рисунку 1. (1 низький показник-5 високий показник).

Опитування 118 здобувачів освіти, які у 2023–2025 рр. завершили Shuttle Time University Course Module, засвідчило надвисоку оцінку важливості ознайомлення з технологією STER для якісного навчання з дітьми з особливими освітніми потребами: 81% оцінили її на 5 балів, 16% - на 4 бали, 3% - на 3 бали. Середній бал становить 4.79 (інтервал довіри за Вілсоном 95%, ДІ: 4.70–4.87), що говорить про надійність висновку щодо «високої важливості».

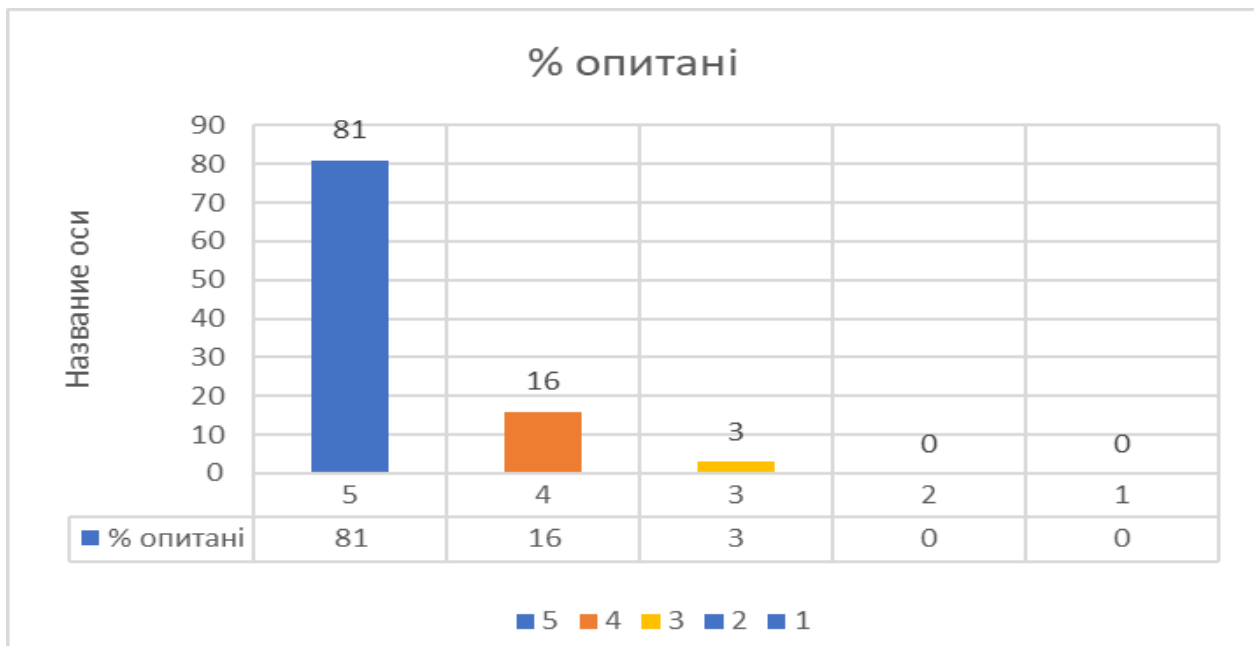

Рисунок 1. Важливість ознайомлення з технологією навчання STEP

Дані підтверджують майже одностайне схвалення та практичну значущість STEP у контексті підготовки вчителів бадмінтону, що аргументує подальшу інтеграцію й системне впровадження технології у навчальні плани.

Висновки. Отже, інтеграція Shuttle Time University Course Module та технології STEP у підготовку майбутніх фахівців адаптивного спорту створює науково-методичне підґрунтя для формування професійних компетентностей, необхідних для якісної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Це сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу та підтримує розвиток інклюзивного спортивного середовища в закладах освіти.

Список використаної літератури.

1. Організаційно-методичні особливості використання парабадмінтону у фізкультурно-спортивній реабілітації дітей з інвалідністю / А. Огнистий, К. Огніста // Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат : матеріали IV Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2024 р.). – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. – С. 214-220

2. English-Shuttle-Time-Teachers-Manuals. Printed by Fussian Advertising & Printing Sdn. Bhd. Kuala Lumpur. 2017. 100 p.

3. Ohnystyi Andrii, Ohnysta Kateryna, Maliar Eduard, Maliar Nely. Development of coordination abilities of young badminton players by means of the BWF Shuttle time international program. Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University Series 15 Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). - March 2024. Z. 352-356. DOI:10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).77

4. Shuttle Time : веб-сайт. URL <https://shuttletime.bwfbadminton.com> (дата звернення: 20.03.2026).